

[Domovská Stránka](#) > ... > [Právne Predpisy a Judikatúra](#) > [Vnútroštátne Právne Predpisy](#) > [Romania](#)

Vnútroštátne právne predpisy

Autor obsahu

Rumunsko

Rumunsko

Na tejto stránke sa uvádzajú informácie o rumunskom právnom systéme a prehľad rumunských právnych predpisov.

Pramene práva

Pramene práva v Rumunsku sú:

- rumunská ústava,
- zákony prijaté parlamentom (ústavné, organické a všeobecné zákony),
- dekréty prezidenta Rumunska,
- vládne akty (nariadenia, mimoriadne nariadenia, rozhodnutia),
- akty vydané ústredným orgánom štátnej správy (ministerské nariadenia, pokyny a predpisy),
- akty vydané subjektmi miestnej samosprávy (krajská rada, miestna rada, generálna rada mesta Bukurešť),
- európske právne predpisy (nariadenia, smernice),
- medzinárodné zmluvy, ktorých je Rumunsko zmluvnou stranou.

Druhy právnych nástrojov – opis

Právny rámec Rumunska zahŕňa tieto právne nástroje:

- ústava, ktorá je najvyšším zákonom Rumunska. Upravuje sa ňou štruktúra krajiny ako národného, jednotného a nedeliteľného štátu, ako aj vzťahy medzi výkonnou, zákonodarnou a súdnou mocou a medzi štátnymi orgánmi, občanmi a právnickými osobami,
- ústavné zákony, ktoré pochádzajú od ústavodarného orgánu, t. j. od ústavodarného zhromaždenia, ktoré sa zvolilo a zasadá na tento účel,
- organické zákony, ktorými sa upravujú oblasti najvyššieho záujmu štátu, ako sú štátne hranice, rumunská štátna príslušnosť, štátny znak a štátna pečať, právna úprava vlastníctva a dedičstva, organizácia a priebeh referendum, trestné činy a tresty, ako aj pravidlá výkonu trestu, usporiadanie a fungovanie Vyššej sudcovskej rady, súdov, prokuratúry a Dvora audítorov, práva osôb poškodených štátnym orgánom, obrana krajiny, usporiadanie vládnych orgánov a politické strany,
- všeobecné zákony, ktorými sa upravujú všetky oblasti, na ktoré sa nevzťahujú organické zákony. Všeobecný zákon nemôže dopĺňať ani meniť vyššiu normu, ako je organický zákon alebo ústava,
- v osobitných prípadoch (ako sú parlamentné prázdniny) sa môžu určité oblasti stanovené parlamentom upravovať na základe legislatívneho delegovania pomocou nariadení vlády. Nariadenia sa vydávajú podľa osobitného zákona o poverení v súlade s obmedzeniami a podľa podmienok stanovených v danom zákone. V núdzovej situácii môže vláda vydať mimoriadne nariadenia v akejkoľvek oblasti, ak sa to považuje za potrebné,
- vládne rozhodnutia, ktorými sa stanovujú konkrétne podmienky uplatňovania zákonov alebo iné organizačné aspekty ich uplatňovania,
- normatívne akty ústredného orgánu štátnej správy (nariadenia a pokyny), ktoré sa vydávajú len na základe a na účely vykonania zákonov, rozhodnutí a nariadení vlády,
- akty samosprávnych orgánov,

- normatívne akty orgánov miestnej samosprávy (krajská rada, miestna rada, generálna rada mesta Bukurešť), ktorými sa upravujú oblasti, ktoré patria do právomoci orgánov miestnej samosprávy.

Ďalšie pramene práva

- judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva a judikatúra súdov Únie,
- hoci vnútroštátna judikatúra nie je prameňom práva, rozhodnutia Najvyššieho kasačného a odvolacieho súdu (*Înalta Curte de Casație și Justiție*), ktoré zabezpečujú jednotný výklad niektorých právnych ustanovení, tvoria skutočné sekundárne pramene práva. Za sekundárne pramene práva možno považovať aj rozhodnutia Ústavného súdu (*Curte Constituțională*) s účinkom *erga omnes*, a nie *inter partes litigantes*,
- v súlade s ustanoveniami článku 1 zákona č. 287/2009 o Občianskom zákonníku môžu byť prameňmi občianskeho práva zákon, prax a všeobecné zásady práva. Pod pojmom „prax“ sa rozumejú tradície (zvyky) a profesijné postupy,
- v uvedených ustanoveniach sa vymedzujú tieto pravidlá uplatňovania praxe ako prameňa práva:
 - prax sa uplatňuje v prípadoch neregulovaných zákonom. Ak prax neexistuje, uplatňujú sa právne ustanovenia týkajúce sa podobných situácií, a ak takéto ustanovenia neexistujú, uplatňujú sa všeobecné zásady práva,
 - v prípadoch upravovaných zákonom sa prax uplatňuje len vtedy, ak sa v zákone výslovne uvádza odkaz na prax,
 - za pramene práva sa môže uznať iba taká prax, ktorá je v súlade s verejným poriadkom a dobrými mravmi,
 - zainteresovaná strana musí preukázať existenciu praxe a jej obsah. Pokiaľ sa nepreukáže opak, prax publikovaná v zbierkach, ktoré vypracovali subjekty alebo organizácie oprávnené v tejto oblasti, sa pokladá za existujúcu.

Hierarchia noriem

Hierarchia noriem v Rumunsku je takáto:

- Ústava Rumunska a ústavné zákony sa nachádzajú na vrchole hierarchie noriem. Všetky ostatné normatívne akty musia byť v súlade s ústavou a ústavnými zákonmi.
- Organické zákony sa nachádzajú na druhom mieste hierarchie právnych noriem. Parlament ich prijíma kvalifikovanou väčšinou.
- Všeobecné zákony sa nachádzajú na treťom mieste v právnom poriadku. Parlament ich prijíma jednoduchou väčšinou. Všeobecný zákon nemôže dopĺňať ani meniť organické zákony ani ústavu.
- Nariadenia vlády predstavujú štvrtú kategóriu právnych aktov.
- Rozhodnutia vlády predstavujú piatu kategóriu právnych aktov.
- Normatívne akty vydané ústredným orgánom štátnej správy a samosprávnymi orgánmi tvoria šiestu kategóriu právnych aktov.
- Akty vydané subjektmi miestnej samosprávy (krajská rada, miestna rada, generálna rada mesta Bukurešť) zastávajú posledné miesto v hierarchii právnych aktov.

Inštitucionálny rámec

Inštitúcie zodpovedné za prijímanie právnych aktov

V zmysle ústavy je štát založený na ústavných demokratických zásadách rozdelenia, vyváženia a kontroly štátnej moci (zákonodarnej, výkonnej a súdnej).

Moc si delia a vykonávajú parlament, vláda a súdne orgány. Ústavný súd, rumunský ombudsman (*Avocatul Poporului*), Dvor audítorov (*Curtea de Conturi*) a Legislatívna rada (*Consiliul Legislativ*) takisto dohliadajú na vyváženiu moci medzi štátnymi orgánmi a občanmi.

Parlament je najvyšším zastupiteľským orgánom občanov a jediným zákonodarným orgánom v krajine. Tvorí ho [Poslanecká snemovňa](#) a [Senát](#). Parlament má v zásade výlučnú zákonodarnú moc, ale v niektorých prípadoch sa o túto právomoc delí s [výkonnou mocou \(vládou\)](#) a voličmi (občanmi).

[Vláda](#) môže prijímať nariadenia na základe osobitného zákona o poverení, ktorý prijal parlament. V niektorých

mimoriadnych prípadoch, ktoré treba neodkladne riešiť, môže vláda prijať aj mimoriadne nariadenia.

Zákonodarný proces

Zákonodarný proces má tri fázy.

1. Vládna fáza alebo fáza pred prijatím v parlamente zahŕňa:

- vypracovanie návrhu normatívneho aktu na úrovni vlády,
- predloženie návrhu na verejnú diskusiu v súlade so zákonnými ustanoveniami,
- získanie priaznivého stanoviska od Legislatívnej rady, ministrov a iných inštitúcií poverených vydaním stanoviska,
- prijatie návrhu na úrovni vlády.

2. Parlamentná fáza zahŕňa tieto kroky:

- predloženie návrhu zákona jednej z komôr (Poslaneckej snemovni alebo Senátu ako prvej komore) podľa právomocí stanovených rumunskou ústavou,
- rozprava a prijatie správy alebo stanoviska k návrhu zákona, ktorú(-é) vypracovali stále parlamentné výbory (v niektorých prípadoch možno zriadiť aj osobitné výbory),
- na plenárnom zasadnutí sa prvá komora, ktorá posudzuje návrh, vyjadrí k návrhom zákonov a predloženým legislatívnym návrhom v lehote 45 dní odo dňa ich predloženia Stálemu úradu,
 - v prípade zákoníkov a iných obzvlášť zložitých zákonov sa uplatňuje lehota 60 dní odo dňa ich predloženia Stálemu úradu,
 - v prípade mimoriadnych nariadení vlády sa uplatňuje lehota 30 dní,
- v prípade prekročenia týchto lehôt sa návrh zákona alebo legislatívny návrh pokladá za prijatý a postupuje sa Poslaneckej snemovni, ktorá prijme konečné rozhodnutie.

Následne sa hlasuje o návrhoch zákonov alebo legislatívnych návrhoch (sú prijaté alebo zamietnuté), ktoré sa predložia komore s rozhodovacou právomocou (Poslaneckej snemovni alebo Senátu), ktorá prijme konečné znenie aktu.

3. Fáza po prijatí v parlamente zahŕňa tieto kroky:

- kontrolu ústavnosti zákona (kontrolu *a priori*) (Ústavný súd overuje zlučiteľnosť zákona s ústavou). O túto kontrolu ústavnosti môže požiadať [prezident Rumunska](#), predseda jednej z komôr, vláda, Najvyšší kasačný a odvolací súd, rumunský ombudsman alebo minimálne 50 poslancov či minimálne 25 senátorov, pričom v prípade iniciatív na zmenu ústavy sa to môže uskutočniť *ex officio*,
- v týchto prípadoch zákon vyhlási prezident do 20 dní po jeho prijatí. Ak prezident požiada o opätovné preskúmanie zákona (túto žiadosť môže vzniesť len raz) alebo preskúmanie jeho ústavnosti, zákon sa vyhlási do 10 dní odo dňa jeho prijatia po jeho preskúmaní alebo po prijatí potvrdenia o jeho zlučiteľnosti s ústavou od Ústavného súdu,
- zákon nadobúda účinnosť tri dni po uverejnení v časti I rumunského úradného vestníka (*Monitorul Oficial al României*) alebo v neskorší deň uvedený v zákone.

Právne databázy

a) [Legislatívny portál](#), ktorý spravuje ministerstvo spravodlivosti, je právny informačný systém, ktorý každej zainteresovanej osobe umožňuje rýchly, bezplatný a neobmedzený prístup k vnútroštátnym právnym predpisom v konsolidovanom a aktualizovanom znení. Platné právne predpisy zahŕňajú odkaz na spoločný európsky portál vnútroštátnych právných predpisov [N-Lex](#).

Legislatívny portál zaviedlo ministerstvo spravodlivosti v rámci projektu podporovaného z Európskeho sociálneho fondu prostredníctvom operačného programu na *budovanie administratívnych kapacít*.

Databáza sa aktualizuje každý deň a poskytuje prístup k viac než 150 000 normatívnym aktom od roku 1989 do súčasnosti, ako aj k viacerým predchádzajúcim relevantným aktom.

V databáze možno vyhľadávať podľa viacerých kritérií, ako sú:

- slová v názve,
- slová v hlavnom texte,
- druh dokumentu,
- číslo dokumentu,
- druh a číslo oficiálnej publikácie,
- dátum uverejnenia,
- orgán, ktorý vydal normatívny akt atď.

b) Ďalšia [rumunská právna databáza](#), ktorú vytvorila, spravuje a aktualizuje Legislatívna rada, poskytuje verejný bezplatný prístup k rumunským právnym predpisom.

Ide o online verziu oficiálnej zbierky právnych predpisov Rumunska *Repertoriul legislației României®*, ktorá poskytuje presné a správne informácie o právnom stave každého zákona v jednotlivých historických obdobiach.

Táto databáza sa vzťahuje na obdobie od roku 1864 až do súčasnosti.

V databáze možno vyhľadávať podľa týchto kritérií:

- kategória/druh normatívneho aktu,
- číslo,
- rok (obdobie) prijatia,
- interval uverejnenia,
- oficiálna publikácia (druh, číslo, rok),
- kľúčové slová v názve,
- stav aktu (platný, už neplatný),
- ostatné kritériá (normatívne, individuálne/uverejnené, neuverejnené).

Na intranete Legislatívnej rady sa nachádza databáza doplnená o podrobné právne informácie potrebné na špecifické účely predloženia stanoviska k návrhom normatívnych aktov alebo na poskytovanie užitočných informácií o priebehu zákonodarného postupu.

c) Ďalšia právna [databáza](#) (odlišne štruktúrovaná) je dostupná na webovom sídle [Poslaneckej snemovne](#) (jednej z komôr parlamentu). Vyhľadávať možno podľa nasledujúcich kritérií:

- druh normatívneho aktu,
- číslo,
- dátum,
- verejný orgán, ktorý vydal normatívny akt,
- dátum uverejnenia a kľúčové slová (v názve aj v hlavnom texte aktu).

Je prístup do databázy bezplatný?

Áno, prístup do databázy je bezplatný.

■ Posledná aktualizácia: 16/07/2020

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.